

(א) [לעיל יד. וש"נ],
 (ב) לקמן פה, (ג) [לעיל
 טו.], (ד) [לעיל כח. וש"נ],
 (ה) [כ"מ מ. סה.], (ו) [לעיל
 יד.], (ז) [דף מ.].

רבינו חננאל

הריא איתתא דעלא
 למיפא בהדיא בימא
 ברשות מרה דביתא, אבל
 ברחא דמי בימא ללישה
 חביל ומית וחייבה רבא
 לשלומי ברחא למי
 בימא. נימא פליג אדרב
 דאמי: היה לא שלא אכל
 ומשני התם לא אמי רב
 הכי אלא דשלא ברשות
 על ולא קביל עליה בעל
 פירות נטירותא דבהמתו
 דבעל הבית. אבל הכא,
 כיון דברשות עיילת קבילת
 עליה נטירותא דבהמתו
 דבעל הבית, ולא עוד אלא
 כיון דלמיפא בימא
 צניעותא דהא בעיא לגלויי
 צניעותא בלישה ובאפייה
 ומרי דביתא סלוקי סליק
 נפשיה הלכך עלה הרמי
 וכן הוה, וכן הלכת, ודרב
 נמי איתת דהא רבא מברך
 טעמה ולא דחי לה.
 ובטחונה לא בעיא
 צניעותא ומרי דביתא לא
 סלוקי נפשיה מביתיה
 הילכך בטחונה פטורה.
 מתני. הכניס שורו לחצר
 בעל הבית וכולי, אמר
 רבא הכניס שורו לחצר
 בעל הבית שלא ברשות
 וחפר השור בה בהלוי
 בור, בעל השור חייב
 בניוקי החצר ובעל החצר
 חייב בנוקי בור. ואציג
 דאמר מר כי יכרה איש
 בור ולא שור בור, הכא
 כיון דהוה ליה לאיתוהי
 עפר ולטמיה ולא עבר,
 כמאן דכרייה הוא דאמי
 ואמר רבה הכניס שורו
 לחצר חבירו שלא ברשות
 והוצק בו בעל הבית, חייב,
 וכל שכן אם עמד שור
 והזיקו. אבל אם הרביץ
 גללים ונטנפו כליו של
 בעל הבית, בין לרב בין
 לשמואל פטור, הרחיק
 להו בור, וסתם גללים
 אפקורי מפקר להו ולא
 מצינו בורן שחייב בו
 הכלים. ואמר רבה נכנס
 הוא לחצר חבירו שלא
 ברשות והזיק את בעל
 הבית או בעל הבית הוצק
 בו חייב, והזיק בעל הבית
 פטור, ולית לן למימר דרב
 פפא פליג עליה, אלא
 מפרש הוא ואמי דאי ידע
 ליה בעל הבית ואזקיה
 חייב, דאמי ליה נהי דאית
 לך רשותא לאפוקן לאזוקן
 לית לך רשותא, ואזור
 לטעמיה דאמי רבה כול.
 והני שמועתא דרבה
 היילכתא נינהו, לדית מאן
 דפליג עליה.

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא מח.

כ א ב מיי פ"ג מהל'
 נוקי ממון הלכה די
 סמג עשין סו טו"ש ח"מ
 סימן שג סעיף ג.
 בא ג מיי שם פ"ו הלכה
 ו ופ"י הלכה ז סמג
 שם טו"ש ח"מ סימן שג
 סעיף ג וסימן טי סעיף ד.
 בב ד טו"ש ח"מ סימן
 טי סעיף ה.
 בג ה מיי שם סמג שם
 טו"ש ח"מ סימן טי
 וסימן שג סעיף ג.
 בד ו מיי שם פ"ו הלכה
 ו סמג שם טו"ש ח"מ
 סימן שג סעיף ב.
 בה ז מיי שם פ"ג הלכה
 ד סמג שם טו"ש ח"מ
 סימן טי סעיף ו.
 בו ח ט י מיי פ"ו שם
 הלכה ו ופ"א הלכה ז
 ופ"ו מהלכות חובל ומזיק
 הלכה ג סמג שם וסימן ע
 טו"ש ח"מ סימן שג סעיף
 ד וסימן ו וסימן ו
 שג סעיף א וסימן טח
 סעיף ו.

הוא שן נחלק הניוק. דכיון דהיבז ליה צעל חצר רשותא לעילוי דוכתא חקני ליה בגוה והוא ליה חצר הניוק וחצר השותפין דפטור זה על השן ועל הרגלי ה"מ משומק לחצרה דחצר של שניהם אבל שור מעלמא דעל ואזיק לחד מינייהו וזכר צדקה אחר [שמות כג] קרינן ציה: צדקום הרבים. לאו דוקא כלומר לאו צדקה אחר דניוק קרינא ציה: מאי צדקום ומאי שלא ברשות ומהי שלא ברשות הניוק ושן ברשות הניוק היא לה שן ברשות הניוק ושן ברשות הניוק חייבת שלא ברשות הניוק לה שן ברה"ר ושן ברשות הרבים פטורה ת"ש הכנים שורו לחצר בעל הבית שלא ברשות ובה שור ממוקם אחר ונגחו פטור ואם הכנים ברשות חייב מאן פטור ומהן חייב בעל הבית בעל חצר וחייב בעל חצר לא פטור בעל השור וחייב בעל השור אי הכי מאי ברשות ומאי שלא ברשות איכא אמרי הא מני (א) ט' טרפון היא דאמר משונה קרן בחצר הניוק נזק שלם משלם ברשות הניוק לה קרן בחצר הניוק ומשלם נזק שלם שלא ברשות הניוק לה קרן ברה"ר ולא משלמא אלא חצי נזק: ההיא איתתא דעלתה למיפא בההוא ביתא אתא ברחא דמרי דביתא אכלה ללישא חביל ומית "חייבה רבא לשלומי דמי ברחא לימא פליגא אדרב דאמר רב הוויא לה שלא תאכל אמרי הכי השתא התם שלא ברשות לא קביל עליה נטירותא הכא ברשות קביל עליה נטירותא ומאי שניא שניא מהאשה שנכנסה לטמון משום דלא חסיק למילתיה הוא: למיפא ציה צניעותא. סמגלה ורעותיה: וצעל חצר חייב צנוקי הצור. אם הפקיר שורו ואף על גב דכתיב כי יכרה איש בור ולא [כ"ג] יכרה שור בור ה"מ צבור צרה"ר דלאו עליה דידיה רמייה למלווי: פלא כיון דאיש ליה למלווי. מקמי דליפקריה דהא צור דידיה הוא וכי אפקר צור הכי נותן תקלה צרה"ר: הווק צו. שנתקל צו: כצן פטור. קס"ד השתא צצן ושיצר כלים או נתקל צו צעה"ר לאחר שרצן: ונטנפו כליו. לאחר מיכן. ודוקא כליו אבל הוא עצמו חזק חייב צעל השור ולא פטרינן ליה משום איש צור ולא שור צור דכל מילי דהוה דידיה צשעמ נפילה כגון גללים וכגון שנפלה גמלו ולא העמידה מחייבינן ליה משום צור ואציג. דאיהו לא כרייה אלא הגמל כרהו כיון דצשעמ נפילה כרהו אף על גב דאמר מר כי יכרה איש בור וכלא שור בור הכא כיון דאית ליה להאיך למלווייה ולא קא מלווייה כמאן דכרייה דמי ואמר רבא הכנים שורו לחצר בעל הבית שלא ברשות והזיק את בעל הבית או בעל הבית הווק בו חייב רביץ פטור ומשום דרביץ פטור אמר רב פפא מאי רביץ ישהרביץ גללים ונטנפו כליו של בעל הבית דהוויא הכלים הניחא לשמואל דאמר כל תקלה בור הוא אלא לרב דאמר עד דמפקר ליה מאי

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

איכא למימר (ב) אמרי סתם (ג) גללים לחצר בעל הבית שלא ברשות והזיק את בעל הבית או בעל הבית חייב הזיקו בעל הבית פטור א"ר פפא לא אמרן אלא דלא ידע ביה אבל הוה ידע ביה הזיקו בעל הבית חייב מ"מ משום דאמר ליה לך רשותא לאפוקי לאזוקי לית לך רשותא ואזור לטעמיה דאמי רבא ואיתמא רב פפא שחם לא היה מפקיר היה חייב לסלק מ"מ השתא דהפקירה פטור ופ"ה נראה יותר שאין נראה שחזרו ממנה שלא פטר אלא כליו וחשיב האי מפקיר נוקין לאחר נפילת פשיעה שפושע הוא שמכניס שורו שלא ברשות שדרכו להרביץ גללים: רש"י פ"ה פטור. וא"ת מתימין היא צפרק המניח (לעיל דף ג: ושם) גבי מצקע דחייב כשמצקע צרה"ר והזיק צרה"ר אחר אבל הזיק צרותא שזת המימד פטור וי"ל דהוה סלקא דעמך משום דליכא מרי ספיקי שמא לא תהא כקעת נמות וגם לא יצא שום אדם שם ויוזק שניהם

ומינפנו כליו. פ"ה דוקא כליו אבל הוא עצמו [הזקן] חייב צעל השור ולא פטרינן ליה משום איש צור ולא שור צור דכל מילי דהוה דידיה צשעמ נפילה כגון גללים וכן נפלה גמלו ולא העמידה דמחייבת ליה משום צור אציג. דאיהו לא כרייה אלא הגמל כרהו כיון דצשעמ כרייה דידיה הוא ועליה רמי לסלוקיה ולא סלקיה כמאן דכרייה דמי אף על גב דמפקיר להו צור שעתא ולא דמי לשורו שחפר צור צרה"ר דחפירה לאו דידיה הוא ודליל הקשור צרגל התרנגול מאליו דליל לאו דידיה הוא עב"ל משמע מתוך פ"ה למאי דמסקינן סתם גללים אפקורי מפקר להו דלא פטרינן אלא כליו דוקא אבל הוא עצמו חייב ולר"י נראה דודאי מעיקרא דס"ד דלא אפקריה לא פטור אלא כליו אבל לפי המסקנא דלאמר דמפקר להו אפי"ה הוא עצמו פטור מילי דהוה אמפקיר נוקין לאחר נפילת אונס ונפילת גמלו מוקמינן דאתקל ואתקלא ציה גמליה או דרך שרעתא דנהרא דהו פושע אבל הכא דלא פשע אציג פ"ה

שחם לא היה מפקיר היה חייב לסלק מ"מ השתא דהפקירה פטור ופ"ה נראה יותר שאין נראה שחזרו ממנה שלא פטר אלא כליו וחשיב האי מפקיר נוקין לאחר נפילת פשיעה שפושע הוא שמכניס שורו שלא ברשות שדרכו להרביץ גללים: רש"י פ"ה פטור. וא"ת מתימין היא צפרק המניח (לעיל דף ג: ושם) גבי מצקע דחייב כשמצקע צרה"ר והזיק צרה"ר אחר אבל הזיק צרותא שזת המימד פטור וי"ל דהוה סלקא דעמך משום דליכא מרי ספיקי שמא לא תהא כקעת נמות וגם לא יצא שום אדם שם ויוזק שניהם

הגהות הב"ח

(א) ב"י אמרי סתם גללים.
 כ"ב ע"י מ"ש מזה צ"ב
 דף סה ע"ב: (ג) תוס'
 ד"ה אציג דלאמר וכו'
 והיה דומה לפטור כל
 אדם צבור:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אציג וכו'
 דאפילו אם חפר. עין
 לעיל דף כט ע"א תוס'
 ד"ה פליגי ולקמן דף מט
 ע"ב תוספות ד"ה צרה"ר:

מוסף רש"י

משונה קרן בחצר
 הניוק. קרן תמה וכל
 מולכותיה קרי משונה
 האילו ושינוי את וסמך, שלא
 היו דרכן לך (לעיל יד.).